Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

zo 16. júla 2015 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Odpad z elektrických a elektronických zariadení — Smernica 2002/96/ES — Článok 2 ods. 1 a článok 3 písm. a), ako aj prílohy IA a IB — Smernica 2012/19/EÚ — Článok 2 ods. 1 písm. a), článok 2 ods. 3 písm. b) a článok 3 ods. 1 písm. a) a b), ako aj prílohy I a II — Pojmy ‚elektrické a elektronické zariadenia' a ‚elektrické a elektronické náradie' — Pohony garážových brán"

Vo veci C-369/14,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Landgericht Köln (Nemecko) z 23. júla 2014 a doručený Súdnemu dvoru 31. júla 2014, ktorý súvisí s konaním:

Sommer Antriebs- und Funktechnik GmbH

proti

Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory M. Ilešič (spravodajca), sudcovia A. Ó Caoimh, C. Toader, E. Jarašiūnas a C. G. Fernlund,

generálny advokát: P. Mengozzi,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

— Sommer Antriebs- und Funktechnik GmbH, v zastúpení: J. Stock, Rechtsanwältin,

— Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG, v zastúpení: S. Pietzcker, Rechtsanwalt,

— nemecká vláda, v zastúpení: T. Henze a A. Lippstreu, splnomocnení zástupcovia,

— Európska komisia, v zastúpení: G. Braga da Cruz, C. Hermes a D. Loma-Osorio Lerena, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu jednak článku 2 ods. 1 a článku 3 písmena a), ako aj príloh IA a IB smernice 2002/96/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. januára 2003 o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ) (Ú. v. ES L 37, s. 24; Mim. vyd. 15/007, s. 359), a jednak článku 2 ods. 1 písm. a), článku 2 ods. 3 písm. b), článku 3 ods. 1 písm. a) a b), ako aj prílohy I a II smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/19/EÚ zo 4. júla 2012 o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ) (Ú. v. EÚ L 197, s. 38).

2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi Sommer Antriebs- und Funktechnik GmbH (ďalej len „Sommer“) a Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG (ďalej len „Rademacher“) vo veci nezapísania sa spoločnosti Rademacher do Stiftung elektro-altgeräte register (nemecký národný register pre odpad z elektrických zariadení, ďalej len „Stiftung ear“) ako výrobcu elektrických a elektronických zariadení (ďalej len „EEZ“).

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 2002/96

3 Podľa článku 25 smernice 2012/19 bola smernica 2002/96 s účinnosťou od 15. februára 2014 zrušená.

4 Odôvodnenia 10, 15 a 16 smernice 2002/96 stanovovali:

(10) táto smernica by sa mala týkať všetkých elektrických a elektronických zariadení používaných spotrebiteľmi a elektrických a elektronických zariadení určených na profesionálne používanie. …

…

(15) separovaný zber je predbežnou podmienkou na zabezpečenie špecifického spracovania a recyklácie [odpadu z elektrických a elektronických zariadení (ďalej len ‚OEEZ‘)] a je potrebný na dosiahnutie požadovanej úrovne ochrany zdravia ľudí a životného prostredia v spoločenstve. …

(16) na dosiahnutie požadovanej úrovne ochrany a zosúladených environmentálnych cieľov spoločenstva by mali členské štáty prijať príslušné opatrenia na minimalizáciu zneškodňovania OEEZ ako netriedeného komunálneho odpadu a dosahovať vysokú úroveň v separovanom zbere OEEZ. …“

5 Článok 1 tejto smernice s názvom „Ciele“ znel takto:

„Cieľom tejto smernice je v prvom rade zabrániť vzniku [OEEZ] a ďalej opätovne použiť, recyklovať a inými spôsobmi zhodnotiť takéto odpady, aby sa znížilo množstvo odpadu na zneškodnenie. Tiež sa usiluje o zlepšenie environmentálneho správania všetkých prevádzkovateľov, ktorí sa podieľajú na životnom cykle elektrických a elektronických zariadení, napr. výrobcovia, obchodníci a spotrebitelia a hlavne tých, ktorí sa priamo podieľajú na spracovaní [OEEZ].“

6 Článok 2 ods. 1 tejto smernice s názvom „Rozsah pôsobnosti“ stanovoval:

„Táto smernica sa uplatňuje na [EEZ], ktoré spadajú do kategórií uvedených v prílohe IA za predpokladu, že príslušné zariadenia nie sú súčasťou iného druhu zariadenia, ktoré nespadá do pôsobnosti tejto smernice. Príloha IB obsahuje zoznam výrobkov, ktoré spadajú do kategórií uvedených v prílohe IA.“

7 Článok 3 tej istej smernice s názvom „Definície“ stanovoval:

„Na účely tejto smernice sa použijú tieto definície:

a) [‚EEZ‘]: sú zariadenia, ktoré na svoju riadnu činnosť potrebujú elektrické prúdy alebo elektromagnetické polia a zariadenia na výrobu, prenos a meranie takýchto prúdov a polí, ktoré spadajú do kategórií uvedených v prílohe IA a ktoré sú určené na použitie pri hodnote napätia najviac 1 000 V pre striedavý prúd a 1 500 V pre jednosmerný prúd.

…“

8 Príloha IA smernice 2002/96 uvádzala kategórie EEZ, na ktoré sa vzťahovala. Bod 6 tejto prílohy tak zahŕňal „elektrické a elektronické nástroje [resp. náradie] (s výnimkou veľkých stacionárnych priemyselných nástrojov [resp. náradí])“.

9 Bod 6 prílohy IB tejto smernice s názvom „Zoznam výrobkov, ktoré je potrebné zohľadniť na účely tejto smernice a ktoré spadajú do kategórií prílohy IA“ znel takto:

„Elektrické a elektronické náradie (s výnimkou veľkých stacionárnych priemyselných náradí)

Vŕtačky

Píly

Šijacie stroje

Zariadenia na otáčanie, frézovanie, brúsenie, drvenie, pílenie, krájanie, strihanie, vŕtanie, dierovanie, razenie, skladanie, ohýbanie alebo podobné spracovanie dreva, kovu a iných materiálov

Nástroje na nitovanie, pritĺkanie klincov alebo skrutkovanie alebo odstraňovanie nitov, klincov, skrutiek alebo na podobné účely

Nástroje na zváranie, spájkovanie alebo podobné účely

Zariadenia na striekanie, nanášanie, rozprašovanie alebo iné spracovanie tekutých alebo plynných látok inými prostriedkami

Nástroje na kosenie alebo iné záhradkárske činnosti“.

Smernica 2012/19

10 Odôvodnenia 6, 9, 14 a 15 smernice 2012/19 znejú:

(6) Cieľom tejto smernice je prispievať k udržateľnej výrobe a spotrebe v prvom rade predchádzaním vzniku OEEZ a okrem toho aj opätovným používaním, recykláciou a inými spôsobmi zhodnocovania takýchto odpadov s cieľom znížiť množstvo odpadu na zneškodnenie a prispieť

k efektívnemu využívaniu zdrojov a k získavaniu cenných druhotných surovín. Jej cieľom je takisto zlepšenie environmentálneho správania všetkých subjektov zapojených do životného cyklu EEZ, napríklad výrobcov, distribútorov a spotrebiteľov, a najmä tých subjektov, ktoré sa priamo podieľajú na zbere a spracovaní OEEZ. Najmä rozdielne vnútroštátne uplatňovanie zásady zodpovednosti výrobcu môže viesť k podstatným nezrovnalostiam vo finančnom zaťažení hospodárskych subjektov. Existencia rozdielnych vnútroštátnych stratégií nakladania s OEEZ obmedzuje účinnosť politík recyklácie. Z tohto dôvodu by sa mali na úrovni Únie ustanoviť základné kritériá a vypracovať minimálne normy pre nakladanie s OEEZ.

…

(9) Táto smernica by sa mala týkať všetkých EEZ používaných spotrebiteľmi a EEZ určených na profesionálne používanie. … Ciele tejto smernice možno dosiahnuť bez toho, aby sa do jej rozsahu pôsobnosti začlenili veľké pevné inštalácie, akými sú ropné plošiny, systémy prepravy batožiny na letiskách alebo výťahy. Každé zariadenie, ktoré nie je osobitne navrhnuté a nainštalované ako súčasť uvedených inštalácií a ktoré môže plniť svoju funkciu, aj keď netvorí súčasť uvedených inštalácií, by sa však malo zahrnúť do rozsahu pôsobnosti tejto smernice. Myslia sa tým napríklad zariadenia ako osvetľovacie telesá a fotovoltické panely.

…

(14) Separovaný zber je základnou podmienkou na zabezpečenie špecifického spracovania a recyklácie OEEZ a je potrebný na dosiahnutie požadovanej úrovne ochrany zdravia ľudí a životného prostredia v Únii. Spotrebitelia musia aktívne prispievať k tomu, aby takýto zber prebiehal úspešne, a mali by byť v odovzdávaní OEEZ podporovaní. …

(15) Na dosiahnutie požadovanej úrovne ochrany a harmonizovaných environmentálnych cieľov Únie by mali členské štáty prijať príslušné opatrenia na minimalizáciu zneškodňovania OEEZ ako netriedeného komunálneho odpadu a na dosahovanie vysokej úrovne separovaného zberu OEEZ. …“

11 Článok 1 tejto smernice s názvom „Predmet úpravy“, stanovuje:

„V tejto smernici sa ustanovujú opatrenia na ochranu životného prostredia a zdravia ľudí predchádzaním alebo znižovaním nepriaznivých vplyvov vzniku [OEEZ] a nakladania s ním a znižovaním celkových vplyvov využívania zdrojov a zefektívňovaním takéhoto využitia v súlade s článkami 1 a 4 [smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc (Ú. v. EÚ L 312, s. 3)], čím sa prispieva k trvalo udržateľnému rozvoju.“

12 Článok 2 uvedenej smernice s názvom „Rozsah pôsobnosti“, stanovuje:

„1. Táto smernica sa vzťahuje na [EEZ] takto:

a) od 13. augusta 2012 do 14. augusta 2018 (prechodné obdobie), s výhradou odseku 3, na EEZ, ktoré patria do kategórií stanovených v prílohe I. Príloha II obsahuje orientačný zoznam EEZ, ktoré patria do kategórií stanovených v prílohe I;

…

3. Táto smernica sa neuplatňuje na žiadne z týchto EEZ:

…

b) zariadenia osobitne navrhnuté a nainštalované ako súčasť iného typu zariadenia, ktoré je vyňaté z rozsahu pôsobnosti tejto smernice alebo doň nepatrí, ktoré môžu plniť svoju funkciu len v prípade, ak sú súčasťou takéhoto zariadenia;

…“

13 Článok 3 ods. 1 tej istej smernice s názvom „Vymedzenie pojmov“ uvádza:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

a) [‚EEZ‘] sú zariadenia, ktoré na svoju riadnu činnosť potrebujú elektrické prúdy alebo elektromagnetické polia, a zariadenia na výrobu, prenos a meranie takýchto prúdov a polí, ktoré sú navrhnuté na použitie pri hodnote napätia najviac 1 000 voltov pre striedavý prúd a 1 500 voltov pre jednosmerný prúd;

b) ‚veľké stacionárne priemyselné náradia‘: sú veľké zostavy strojov, zariadení a/alebo súčiastok, ktoré spoločne fungujú na špecifické použitie, natrvalo ich na určenom mieste nainštalovali a odinštalovali odborníci a používajú a udržiavajú ich odborníci v rámci priemyselnej výrobnej prevádzky alebo výskumnej a vývojovej inštitúcie;

…“

14 Bod 6 prílohy I smernice 2012/19 s názvom „Kategórie EEZ, na ktoré sa táto smernica vzťahuje počas prechodného obdobia uvedeného v článku 2 ods. 1 písm. a)“ má rovnaké znenie ako bod 6 prílohy IA smernice 2002/96.

15 Bod 6 prílohy II smernice 2012/19 s názvom „Orientačný zoznam EEZ, ktoré patria do kategórií prílohy I“ znie takto:

„Elektrické a elektronické náradie (s výnimkou veľkých stacionárnych priemyselných náradí)

Vŕtačky

Píly

Šijacie stroje

Zariadenia na otáčanie, frézovanie, brúsenie, drvenie, pílenie, krájanie, strihanie, vŕtanie, dierovanie, razenie, skladanie, ohýbanie alebo podobné spracovanie dreva, kovu a iných materiálov

Nástroje na nitovanie, pritĺkanie klincov alebo skrutkovanie alebo odstraňovanie nitov, klincov, skrutiek alebo na podobné účely

Nástroje na zváranie, spájkovanie alebo podobné účely

Zariadenia na striekanie, nanášanie, rozprašovanie alebo iné spracovanie tekutých alebo plynných látok inými prostriedkami

Nástroje na kosenie alebo iné záhradkárske činnosti“.

Nemecké právo

16 Podľa § 3 ods. 1 zákona o nekalej súťaži (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb, BGBl. 2010 I, s. 254), zmeneného a doplneného zákonom z 1. októbra 2013 (BGBl. 2013 I, s. 3714, ďalej len „UWG“), s názvom „Zákaz nekalých obchodných praktík“ stanovuje:

„Nekalé obchodné praktiky sú neprípustné, ak sú spôsobilé citeľne narušiť záujmy účastníkov hospodárskej súťaže, spotrebiteľov alebo iných účastníkov trhu. …“

17 Podľa § 4 UWG s názvom „Príklady nekalých obchodných konaní“:

„Nekalej praktiky sa dopustí najmä ten, kto

…

(11) koná v rozpore s právnym predpisom, ktorý je určený aj na to, aby v záujme účastníkov trhu reguloval správanie na trhu.“

18 Zákon o uvádzaní na trh, zbere a environmentálne šetrnom zneškodnení elektrických a elektronických zariadení [Gesetz über das Inverkehrbringen, die Rücknahme und die umweltverträgliche Entsorgung von Elektro- und Elektronikgeräten (Elektro- und Elektronikgerätegesetz), BGBl. 2005 I, s. 762, ďalej len „ElektroG“] zo 16. marca 2005, zahŕňa § 2 s názvom „Rozsah pôsobnosti“ a znie takto:

„1. Tento zákon sa uplatní na [EEZ], ktoré patria do nasledujúcich kategórií, pokiaľ netvoria časť iného zariadenia, ktoré nepatrí do pôsobnosti tohto zákona:

…

(6) Elektrické a elektronické náradie s výnimkou veľkých stacionárnych priemyselných náradí.

…“

19 § 3 ElektroG s názvom „Vymedzenie pojmov“, stanovuje:

„1. [‚EEZ‘] v zmysle tohto zákona sú

(1) zariadenia, ktoré na svoju riadnu prevádzku potrebujú elektrický prúd alebo elektromagnetické pole,

(2) zariadenia na výrobu, prenos a meranie takéhoto prúdu a poľa,

ktoré sú určené na použitie pri hodnote napätia najviac 1 000 V pre striedavý prúd alebo jednosmerný prúd najviac 1 500 V.

…

11. Výrobcom podľa tohto zákona je každý, kto bez ohľadu na spôsob predaja, vrátane prostriedkov komunikácie na diaľku v zmysle § 312b ods. 2 Bürgerliches Gesetzbuch [(občiansky zákonník)] na podnikateľské účely

(1) vyrába pod svojím obchodným označením [EEZ] a tieto prvýkrát uvádza na trh v rámci pôsobnosti tohto zákona.

…“

20 § 6 ods. 2 tohto zákona s názvom „Zriadenie jednotného pracoviska, registrácia, garancia financovania“ znie nasledovne:

„Každý výrobca je povinný sa zaregistrovať na príslušnom úrade (§ 16) podľa druhej a tretej vety predtým, ako uvedie elektrické a elektronické zariadenia na trh. …“

21 Bod 6 prílohy I ElektroG s názvom „Zoznam kategórií a zariadení“ má rovnaké znenie ako bod 6 prílohy II smernice 2012/19.

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

22 Spoločnosť Sommer, ktorá vyrába pohony garážových brán a iné výrobky, je podľa § 6 ods. 2 ElektroG zapísaná v Stiftung ear ako výrobca EEZ.

23 Rademacher vyrába tiež pohony garážových brán. Tieto pohony potrebujú na svoju riadnu prevádzku elektrický prúd s napätím od 220 V do 240 V, sú určené na zabudovanie spolu s príslušnou garážovou bránou do vybavenia budovy a možno ich kedykoľvek odstrániť, znovu zabudovať a/alebo dodatočne vybaviť (ďalej len „predmetné pohony“). Rademacher nie je zapísaná do Stiftung ear ako výrobca EEZ.

24 Zo spisu predloženého Súdnemu dvoru vyplýva, že Sommer podala v júli 2013 žalobu proti spoločnosti Rademacher na Landgericht Köln (Krajinský súd v Kolíne) pre nekalé súťažné konanie z dôvodu, že sa táto posledná uvedená spoločnosť nezapísala do Stifting ear ako výrobca EEZ. Touto žalobou sa Sommer domáha najmä toho, aby bolo spoločnosti Rademacher zakázané predávať predmetné pohony, kým nebude zapísaná do Stiftung ear a tiež toho, aby jej bola uložená povinnosť nahradiť každú prípadne spôsobenú škodu, ktorá vznikla spoločnosti Sommer predajom takých pohonov na trhu.

25 Sommer sa domnieva, že Rademacher je v zmysle § 3 ods. 11 ElektroG „výrobcom“ a že v dôsledku toho má táto spoločnosť povinnosť zapísať sa do Stiftung ear predtým, než začne uvádzať EEZ na trh. V tejto súvislosti Sommer tvrdí, že v prípade predmetných pohonov ide o „elektrické a elektronické náradia“ v zmysle § 2 ods. 1 bod 6 tohto zákona a nie o „veľké stacionárne priemyselné náradia“, keďže ide o zariadenia určené na používanie v domácnostiach, tieto pohony potrebujú na svoj riadny chod elektrický prúd alebo elektromagnetické pole, sú určené na pohon so striedavým prúdom s napätím najviac 1 000 V alebo jednosmerným prúdom s napätím najviac 1 500 V a keďže nie sú stacionárne. Podľa spoločnosti Sommer plnia uvedené pohony samostatnú funkciu a nie sú časťou zariadenia, ktoré nepatrí do pôsobnosti ElektroG.

26 Rademacher toto stanovisko spochybňuje. Domnieva sa, že predmetné pohony nepredstavujú „náradie“ v zmysle § 2 ods. 1 bodu 6 tohto zákona. Toto ustanovenie je spresnené v bode 6 prílohy I ElektroG, ktorý obsahuje zoznam výrobkov. Tento zoznam síce nie je taxatívny, ale všetky výrobky, ktoré sú v ňom uvedené, majú spoločnú vlastnosť, že pôsobia na suroviny, teda na materiály a látky, ktoré sa majú spracovať tak, že ich fyzicky zmenia. Keďže funkcia predmetných pohonov je však obmedzená na dodanie energie príslušnému systému a jeho ovládanie a používaním týchto výrobkov nedochádza k priamemu spracovaniu ani pôsobeniu na predmety alebo látky, nemožno ich považovať za „elektrické a elektronické náradie“ v zmysle § 2 ods. 1 bodu 6 ElektroG. Rademacher sa domnieva, že predmetné pohony v každom prípade neplnia samostatnú funkciu a predstavujú súčasť hlavného výrobku, ktorý nepatrí do pôsobnosti ElektroG.

27 Z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom vyplýva, že pokiaľ by sa mala Rademacher považovať za výrobcu podliehajúceho povinnosti zápisu stanovenej v § 6 ods. 2 ElektroG, predaj predmetných pohonov touto spoločnosťou by bol v rozpore s § 3 ods. 1 a § 4 bodu 11 UWG v spojení s § 2 a § 6 ods. 2 ElektroG, keďže uvedená spoločnosť nie je zapísaná do Stiftung ear.

28 Keďže účelom ElektroG je prebratie smernice 2002/96 do nemeckého právneho poriadku, vnútroštátny súd sa pýta, či predmetné pohony patria pod pojem „elektrické a elektronické náradie“ v zmysle tejto smernice a smernice 2012/19. Podľa uvedeného súdu zámer normotvorcu Únie, aby čo možno najväčšie množstvo recyklovateľných a škodlivých materiálov z elektrických alebo elektronických súčastí neskončilo v zmiešanom odpade, ako aj vymedzenie pojmu „náradie“ podané Bundesverwaltungsgericht (spolkový správny súd), teda „pracovný nástroj, ktorým sa mechanicky pôsobí na predmety“ svedčí v prospech kladnej odpovede na túto otázku. Naopak skutočnosť, že výrobky uvedené v bodoch 6 prílohy IB smernice 2002/96 a prílohy II smernice 2012/19 mechanicky pôsobia na predmety alebo materiály takým spôsobom, že dochádza k ich spracovaniu a teda k zmene predmetov alebo materiálov, pričom predmetné pohony nespracúvajú ani nemenia predmety alebo materiály, ale len uvádzajú do pohybu garážovú bránu, svedčí v prospech zápornej odpovede.

29 Podľa vnútroštátneho súdu, pokiaľ by sa predmetné pohony mali považovať za patriace pod pojem „elektrické a elektronické náradie“, bolo by ešte treba overiť, či tieto pohony nie sú vyňaté z rozsahu pôsobnosti smerníc 2002/96 a 2012/19, pretože predstavujú súčasť „veľkého stacionárneho priemyselného náradia“, alebo predstavujú časť „iného typu zariadenia“, ktorý nepatrí do pôsobnosti smerníc. V tejto súvislosti sa vnútroštátny súd domnieva, že skutočnosť, že uvedené pohony možno zabudovať spolu s príslušnou garážovou bránou do vybavenia budovy a slúžia na ich ovládanie, naznačuje, že neplnia samostatnú funkciu a predstavujú súčasť veľkého stacionárneho nástroja, kým skutočnosť, že tie isté pohony možno kedykoľvek odstrániť, znovu zabudovať alebo dodatočne vybaviť, umožňuje domnievať sa, že plnia samostatnú funkciu, ktorá ich odlišuje od stacionárneho elektrického zariadenia.

30 Za týchto podmienok Landgericht Köln rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Majú sa článok 2 ods. 1, článok 3 písm. a), ako aj prílohy IA a IB smernice 2002/96 a/alebo článok 2 ods. 1 písm. a), článok 3 ods. 1 písm. a), ako aj prílohy I a II smernice 2012/19 vykladať v tom zmysle, že pohony pre (garážové) brány poháňané elektrickým prúdom s napätím 220 V až 240 V, ktoré sú určené na zabudovanie do vybavenia budovy spolu s (garážovou) bránou, patria pod pojem ‚EEZ‘, najmä pod pojem ‚elektrické a elektronické náradie‘?

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku: Majú sa príloha IA bod 6 a príloha IB bod 6 smernice 2002/96 a/alebo článok 3 ods. 1 písm. b), príloha I bod 6, ako aj príloha II bod 6 smernice 2012/19 vykladať v tom zmysle, že pohony (garážových brán) podľa prvej otázky sa majú považovať za súčasť ‚veľkého stacionárneho priemyselného náradia‘ v zmysle týchto ustanovení?

3. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku a zápornej odpovede na druhú otázku: Majú sa článok 2 ods. 1 smernice 2002/96 a/alebo článok 2 ods. 3 písm. b) smernice 2012/19 vykladať v tom zmysle, že pohony (garážových brán) podľa prvej otázky sa majú považovať za časť iného typu zariadenia, ktorý nepatrí do pôsobnosti tejto smernice?“

O prejudiciálnych otázkach

O prípustnosti

31 Európska komisia sa domnieva, že odkaz na smernicu 2002/96 nie je pre skúmanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania relevantný, keďže táto smernica bola v súlade s článkom 25 prvým pododsekom smernice 2012/19 s účinnosťou od 15. februára 2014 zrušená.

32 Treba pripomenúť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí na vlastnú zodpovednosť a ktorých správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže zamietnuť návrh na začatie prejudiciálneho konania vnútroštátneho súdu len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá žiadnu súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej, ak ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré sa mu položili (rozsudky Fish Legal a Shirley, C-279/12, EU:C:2013:853, bod 30 a citovaná judikatúra, ako aj Idrodinamica Spurgo Velox a i., C-161/13, EU:C:2014:307, bod 29).

33 V prejednávanom prípade aj keď vnútroštátny súd nespresní dôvody, na základe ktorých žiada výklad smernice 2002/96 „a/alebo“ smernice 2012/19, zo spisu predloženému Súdnemu dvoru však na jednej strane vyplýva, že tomuto prvému súdu bola podaná žaloba spoločnosťou Sommer v júli 2013, t. j. pred dátumom uplynutia účinnosti smernice 2002/96, teda 15. februára 2014, a na strane druhej, že Sommer sa svojou žalobou domáha najmä uloženia povinnosti spoločnosti Rademacher nahradiť škodu, ktorá bola spôsobená žalobkyni vo veci samej z údajného nekalého súťažného konania spoločnosti Rademacher, ktoré zjavne začalo počas obdobia účinnosti smernice 2002/96 a pokračovalo po nadobudnutí účinnosti smernice 2012/19.

34 V dôsledku toho nie je zjavné, že by požadovaný výklad smernice 2002/96 a smernice 2012/19 nemal nijakú súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu vo veci samej.

35 Prejudiciálne otázky sú preto prípustné v celom rozsahu.

O veci samej

36 Vnútroštátny súd sa týmito otázkami, ktoré je potrebné skúmať spoločne, v podstate pýta, či sa majú na jednej strane článok 2 ods. 1 a článok 3 písm. a), ako aj príloha IA bod 6 a príloha IB bod 6 smernice 2002/96 a na strane druhej článok 2 ods. 1 písm. a), článok 2 ods. 3 písm. b), článok 3 ods. 1 písm. a) a b), ako aj príloha I bod 6 a príloha II bod 6 smernice 2012/19 vykladať v tom zmysle, že pohony garážových brán, o aké ide vo veci samej, ktoré potrebujú na svoju riadnu prevádzku elektrický prúd s napätím od 220 V do 240 V, ktoré sú určené na zabudovanie spolu s príslušnou garážovou bránou do vybavenia budovy a možno ich kedykoľvek odstrániť, znovu zabudovať a/alebo dodatočne vybaviť, patria do pôsobnosti smernice 2002/96 a smernice 2012/19 počas prechodného obdobia stanoveného v článku 2 ods. 1 písm. a) tejto poslednej uvedenej smernice (ďalej len „prechodné obdobie“).

37 Z článku 2 smernice 2002/96 vyplýva, že do jej pôsobnosti patria výrobky, ktoré spĺňajú tri kumulatívne podmienky, teda po prvé predstavujú EEZ, po druhé patria do kategórií uvedených v prílohe IA tejto smernice a po tretie nie sú časťou iného typu zariadenia, ktoré je vyňaté z rozsahu pôsobnosti tejto smernice a nie sú takým zariadením. Tieto isté podmienky sú v podstate prebraté v článku 2 ods. 1 písm. a) smernice 2012/19 v spojení s odsekom 3 tohto istého článku, z čoho vyplýva, že smernica 2012/19 sa počas prechodného obdobia uplatňuje na EEZ, ktoré patria do kategórií uvedených v prílohe I tejto smernice a ktoré nie sú uvedené v jej článku 2 ods. 3.

38 V prvom rade pokiaľ ide o prvú podmienku uvedenú v predchádzajúcom bode tohto rozsudku, treba uviesť, že článok 3 písm. a) smernice 2002/96 a článok 3 ods. 1 písm. a) smernice 2012/19 vymedzujú pojem „EEZ“ takmer rovnakým spôsobom, teda ako zariadenia, ktoré na svoju riadnu činnosť potrebujú elektrické prúdy alebo elektromagnetické polia a zariadenia na výrobu, prenos a meranie takýchto prúdov a polí, ktoré sú určené na použitie pri hodnote napätia najviac 1 000 V pre striedavý prúd

a 1 500 V pre jednosmerný prúd. Článok 3 písm. a) smernice 2002/96 pripája k tomuto vymedzeniu požiadavku, že zariadenia musia patriť do kategórií uvedených v prílohe IA tejto poslednej uvedenej smernice.

39 V prejednávanom prípade vyplýva z informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom, že predmetné pohony potrebujú na svoju riadnu prevádzku elektrický prúd s napätím od 220 V do 240 V, teda najviac 1 000 V pre striedavý prúd a 1 500 V pre jednosmerný prúd. Z toho vyplýva, že tieto pohony môžu predstavovať EEZ v zmysle smernice 2002/96 a že sú EEZ v zmysle smernice 2012/19.

40 Pokiaľ ide o druhú podmienku uvedenú v bode 37 tohto rozsudku, vnútroštátny súd sa pýta, či predmetné pohony patria pod bod 6 „Elektrické a elektronické nástroje (s výnimkou veľkých stacionárnych priemyselných nástrojov)“ prílohy IA smernice 2002/96 „a/alebo“ bod 6 prílohy I smernice 2012/19, ktorý má rovnaké znenie.

41 Na jednej strane treba poznamenať, že druhá veta článku 2 ods. 1 smernice 2002/96 spresňuje, že jej príloha IB „obsahuje zoznam výrobkov, ktoré spadajú do kategórií uvedených v prílohe IA“, kým druhá veta článku 2 ods. 1 písm. a) smernice 2012/19 stanovuje, že jej príloha II „obsahuje orientačný zoznam EEZ, ktoré patria do kategórií stanovených v prílohe I“. Na strane druhej treba konštatovať, že pohony garážových brán sa ako také neuvádzajú medzi výrobkami uvedenými v bode 6 „Elektrické a elektronické nástroje (s výnimkou veľkých stacionárnych priemyselných nástrojov)“ prílohy IB smernice 2002/96 ani medzi výrobkami uvedenými v bode 6 prílohy II smernice 2012/19, ktorý nesie ten istý názov.

42 V tejto súvislosti teba uviesť, že aj keď obsah tohto bodu zodpovedá bodu 6 prílohy IB smernice 2002/96, z druhej vety článku 2 ods. 1 písm. a) smernice 2012/19, ako aj z názvu jej prílohy II jasne vyplýva, že zoznam EEZ uvedený v tejto prílohe je demonštratívny, zatiaľ čo smernica 2002/96 výslovne nestanovuje, že zoznam uvedený v jej prílohe IB má takýto demonštratívny charakter.

43 Táto okolnosť však sama osebe nepriznáva zoznamu uvedenému v prílohe IB smernice 2002/96 taxatívny charakter. Zo znenia článku 2 ods. 1 tejto smernice, najmä zo skutočnosti, že toto ustanovenie nestanovuje, že príloha IB uvedenej smernice obsahuje „konkrétny“ zoznam „týchto“ výrobkov patriacich do kategórií uvedených v jej prílohe IA, ale „konkrétny“ zoznam „takýchto“ výrobkov, vyplýva, že tento zoznam je demonštratívny.

44 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že článok 2 ods. 1 smernice 2002/96 a jej príloha IB sa majú chápať v tom zmysle, že táto príloha obsahuje orientačný zoznam výrobkov, ktoré patria do kategórií uvedených v prílohe IA tejto smernice.

45 Treba preto overiť, či predmetné pohony môžu patriť do kategórie „elektrick[ých] a elektronick[ých] nástroj[ov] (s výnimkou veľkých stacionárnych priemyselných nástrojov)“ v zmysle smerníc 2002/96 a 2012/19.

46 V tomto ohľade je v dôsledku neexistencie vymedzenia pojmu „náradie“ v týchto smerniciach nevyhnutné odkázať, na účely určenia jeho obsahu, na jeho všeobecný a globálne prijímaný význam (pozri analogicky rozsudok Endendijk, C-187/07, EU:C:2008:197, bod 15 a citovanú judikatúru). Tento pojem však obvykle označuje akýkoľvek predmet používaný na vykonanie určitej operácie alebo práce.

47 V dôsledku toho, pokiaľ podľa informácií poskytnutých vnútroštátnym súdom predmetné pohony po zapojení na elektrický prúd umožňujú pohyb garážových brán a ich ovládanie, predstavujú elektrické a elektronické náradia v zmysle uvedených smerníc.

48 Tento záver nie je spochybnený tvrdením spoločnosti Rademacher, podľa ktorej, pokiaľ predmetné pohony slúžia len na uvedenie do pohybu predmetov, akými sú garážové dvere, nemôžu byť zahrnuté medzi výrobky uvedené v bodoch 6 prílohy IB smernice 2002/96, resp. prílohy II smernice 2012/19,

keďže tieto výrobky majú spoločnú vlastnosť slúžiť na spracovanie predmetov. Ako zdôrazňuje Sommer vo svojich písomných vyjadreniach, táto vlastnosť nemôže byť označená za spoločnú všetkým výrobkom uvedeným v uvedených bodoch 6, pretože niektoré z týchto výrobkov, ako napríklad nástroje na skrutkovanie alebo odstraňovanie skrutiek, nespracúvajú predmety, na ktoré priamo pôsobia, ale s nimi len hýbu.

49 Pokiaľ ide o otázku, či predmetné pohony predstavujú „veľké stacionárne priemyselné náradie“ vylúčené z kategórie „elektrické a elektronické náradie“ v zmysle smerníc 2002/96 a 2012/19, treba na jednej strane zdôrazniť, že prvá smernica nevymedzuje pojem „veľké stacionárne priemyselné náradie“. V súlade s judikatúrou citovanou v bode 46 vyššie však treba uviesť, že tento pojem bežne odkazuje na veľké náradia alebo stroje, ktoré sú používané pri výrobe alebo priemyselnom spracovaní výrobkov, ktoré sú umiestnené v statickej polohe a nemožno ich za normálnych okolností premiestňovať alebo odstrániť. Z toho v každom prípade vyplýva, že predmetné pohony nemožno označiť za „priemyselné náradie“, keďže tieto pohony nie sú používané v rámci výroby alebo priemyselného spracovania výrobkov. Na strane druhej uvedené pohony nezodpovedajú ani vymedzeniu „veľké stacionárne priemyselné náradie“ obsiahnutému v článku 3 ods. 1 písm. b) smernice 2012/19, vzhľadom na to, že neplatí tvrdenie, že ich predovšetkým „používajú a udržiavajú… odborníci v rámci priemyselnej výrobnej prevádzky alebo výskumnej a vývojovej inštitúcie“.

50 Z vyššie uvedených úvah vyplýva, že predmetné pohony patria do kategórie „elektrické a elektronické náradie (s výnimkou veľkých stacionárnych priemyselných náradí)“ v zmysle smerníc 2002/96 a 2012/19.

51 Pokiaľ ide o tretiu podmienku uvedenú v bode 37 tohto rozsudku, vnútroštátny súd sa v podstate pýta, či sa však nie je potrebné domnievať, že predmetné pohony sú súčasťou iného druhu zariadenia, ktoré nespadá do pôsobnosti smernice 2002/96 v zmysle jej článku 2 ods. 1 „a/alebo“, že takéto pohony predstavujú zariadenia osobitne navrhnuté a nainštalované ako súčasť iného typu zariadenia, ktoré je vyňaté z pôsobnosti smernice 2012/19 alebo doň nepatrí a ktoré môžu plniť svoju funkciu len v prípade, ak sú súčasťou takéhoto zariadenia v zmysle článku 2 ods. 3 písm. b) tejto poslednej uvedenej smernice.

52 V tejto súvislosti treba uviesť, že cieľom smernice 2002/96 podľa jej článku 1 je zabrániť vzniku odpadu z EEZ a ďalej opätovne použiť, recyklovať a inými spôsobmi zhodnotiť takéto odpady, aby sa znížilo množstvo odpadu na zneškodnenie, ako aj zlepšenie environmentálneho správania všetkých prevádzkovateľov, ktorí sa podieľajú na životnom cykle EEZ. Táto smernica sa má v súlade s jej odôvodneniami 10, 15 a 16 týkať všetkých EEZ používaných spotrebiteľmi a elektrických a elektronických zariadení určených na profesionálne používanie a na dosahovanie vysokej úrovne separovaného zberu EEZ, na účely dosiahnutia požadovanej úrovne ochrany zdravia ľudí a životného prostredia. Z odôvodnení 6, 9, 14 a 15 smernice 2012/19 ďalej vyplýva, že táto smernica v podstate sleduje tie isté ciele.

53 Vzhľadom na tieto ciele sa majú výnimky z uplatnenia týchto smerníc, stanovené v článku 2 ods. 1 smernice 2002/96 a v článku 2 ods. 3 písm. b) smernice 2012/19, vykladať reštriktívne.

54 Rademacher v podstate tvrdí, že na predmetné pohony sa nevzťahujú uvedené smernice z dôvodu, že neplnia samostatnú funkciu, ale sú súčasťou komponentov trvale nainštalovaných v zariadeniach domácej automatizácie dotknutej budovy.

55 Pokiaľ však ide o výnimku stanovenú v článku 2 ods. 1 smernice 2002/96, v zmysle tejto smernice, EZZ, ktoré rovnako ako predmetné pohony možno kedykoľvek odstrániť, znovu zabudovať a/alebo dodatočne vybaviť, nemožno vylúčiť z jej pôsobnosti len preto, že sú „určené na zabudovanie do vybavenia [uvedenej] budovy“. Takýto výklad by viedol k vylúčeniu veľkého počtu EEZ výslovne patriacich do kategórií uvedených v prílohe IA smernice 2002/96 len z dôvodu, že sú pripevnené k budove alebo pripojené k elektrickej sieti, a bol by preto v rozpore s cieľmi smernice.

56 Pokiaľ ide o výnimku stanovenú v článku 2 ods. 3 písm. b) smernice 2012/19, má ešte užší rozsah ako výnimka stanovená v článku 2 ods. 1 smernice 2002/96, vzhľadom na to, že cieľom tejto výnimky je vylúčiť len zariadenia „osobitne navrhnuté a nainštalované“ ako súčasť iného typu zariadenia a ktoré „môžu plniť svoju funkciu len v prípade, ak sú súčasťou takéhoto zariadenia“. V tomto ohľade možno podľa znenia odôvodnenia 9 smernice 2012/19 ciele tejto smernice dosiahnuť bez toho, aby sa do jej pôsobnosti začlenili veľké pevné inštalácie, akými sú ropné plošiny, systémy prepravy batožiny na letiskách alebo výťahy. Toto isté odôvodnenie však uvádza dva príklady EEZ, a to osvetľovacie telesá a fotovoltické panely, ktoré hoci bývajú bežne integrované do veľkých pevných inštalácií, akými sú budovy, sa nepovažujú za osobitne navrhnuté alebo nainštalované ako súčasť takýchto inštalácií a ktoré môžu plniť svoju funkciu, aj keď netvoria súčasť uvedených inštalácií.

57 Vzhľadom na tieto príklady a keďže predmetné pohony možno kedykoľvek odstrániť, znovu zabudovať a/alebo dodatočne vybaviť a nie sú teda navrhnuté tak, aby fungovali výlučne s určitými bránami, nemožno ich v žiadnom prípade považovať za „osobitne navrhnuté a nainštalované“ ako súčasť zariadenia budovy v zmysle článku 2 ods. 3 písm. b) smernice 2012/19.

58 Pohony garážových brán, o aké ide vo veci samej, preto nepatria medzi výnimky uvedené v článku 2 ods. 1 smernice 2002/96 a v článku 2 ods. 3 písm. b) smernice 2012/19.

59 Vzhľadom na všetky prechádzajúce úvahy treba na položené otázky odpovedať tak, že článok 2 ods. 1 a článok 3 písm. a), ako aj príloha IA bod 6 a príloha IB bod 6 smernice 2002/96 na jednej strane a článok 2 ods. 1 písm. a), článok 2 ods. 3 písm. b), článok 3 ods. 1 písm. a) a b), ako aj príloha I bod 6 a príloha II bod 6 smernice 2012/19 na strane druhej sa majú vykladať v tom zmysle, že pohony garážových brán, o aké ide vo veci samej, ktoré potrebujú na svoju riadnu prevádzku elektrický prúd s napätím od 220 V do 240 V, ktoré sú určené na zabudovanie spolu s príslušnou garážovou bránou do vybavenia budovy a možno ich kedykoľvek odstrániť, znovu zabudovať a/alebo dodatočne vybaviť, patria do pôsobnosti smernice 2002/96, resp. smernice 2012/19 počas prechodného obdobia.

O trovách

60 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

Článok 2 ods. 1 a článok 3 písm. a), ako aj príloha IA bod 6 a príloha IB bod 6 smernice 2002/96/ES Európskeho parlamentu a Rady z 27. januára 2003 o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ) na jednej strane a článok 2 ods. 1 písm. a), článok 2 ods. 3 písm. b), článok 3 ods. 1 písm. a) a b), ako aj príloha I bod 6 a príloha II bod 6 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/19/EÚ zo 4. júla 2012 o odpade z elektrických a elektronických zariadení (OEEZ) na druhej strane sa majú vykladať v tom zmysle, že pohony garážových brán, o aké ide vo veci samej, ktoré potrebujú na svoju riadnu prevádzku elektrický prúd s napätím od 220 V do 240 V, ktoré sú určené na zabudovanie spolu s príslušnou garážovou bránou do vybavenia budovy a možno ich kedykoľvek odstrániť, znovu zabudovať a/alebo dodatočne vybaviť, patria do pôsobnosti smernice 2002/96, resp. smernice 2012/19 počas prechodného obdobia stanoveného v článku 2 ods. 1 písm. a) tejto poslednej uvedenej smernice.

Podpisy